

CURS D'ESPECIALITZACIÓ

LA INTEGRACIÓ DE LA CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT EN LA PLANIFICACIÓ I LA GESTIÓ FORESTAL

Sessió teòrica

Estat de conservació de la biodiversitat als boscos de Catalunya

Jordi Vayreda

Socios:

Cofinanciadors:

Índex

- Perquè és important la biodiversitat als boscos i de què depèn?
- Com s'avalua la biodiversitat dels hàbitats: el Living Planet Index.
- Com està canviant la biodiversitat dels hàbitats a Catalunya?
- Com s'avalua l'estat de conservació dels hàbitats?
- Quin es l'estat de conservació dels hàbitats forestals a Catalunya?
- Quin és el grau de maduresa dels hàbitats forestals a Catalunya i com ha canviat en els darrers 15 anys?

Socios:

Cofinanciadores:

Perquè és important la biodiversitat als boscos?

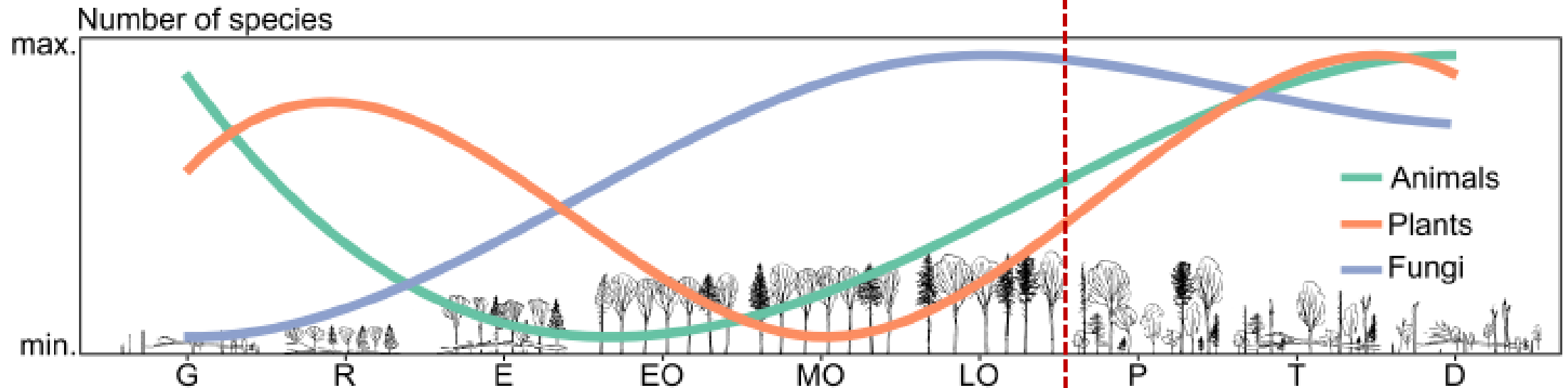
- Una diversitat més gran d'espècies arbòries **menor risc de col·lapse** d'un bosc per possibles pertorbacions: sequera, incendis, plagues...
- Aquelles comunitats que tinguin més diversitat de trets funcionals tindran **més capacitat per adaptar-se a factors d'estrès coneguts**, que és el que es coneix com a diversitat funcional (o de resposta).
- Aquelles comunitats que tinguin més **redundància** de trets tindran **més capacitat per adaptar-se a factors d'estrès encara desconeguts**, cosa que es coneix com a redundància funcional.

Socios:

Cofinanciadores:

Perquè és important la biodiversitat associada i de què depèn?

Riquesa d'espècies al llarg del cicle natural d'un bosc (cicle silvogenètic)

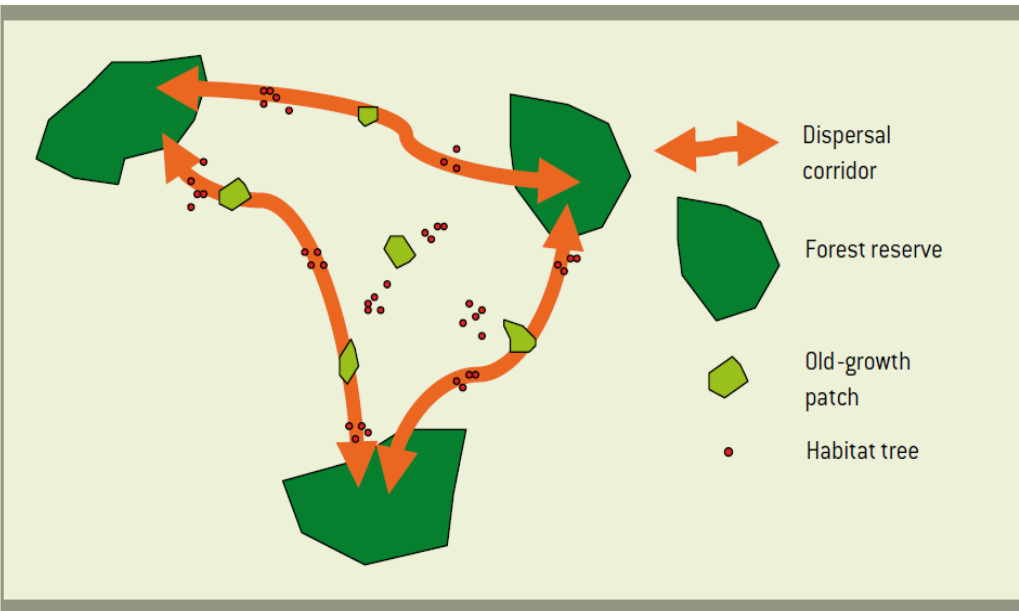
Hilmers et al 2018

Socios:

Cofinanciadores:

Perquè és important la biodiversitat associada i de què depèn?

El context espacial és important:

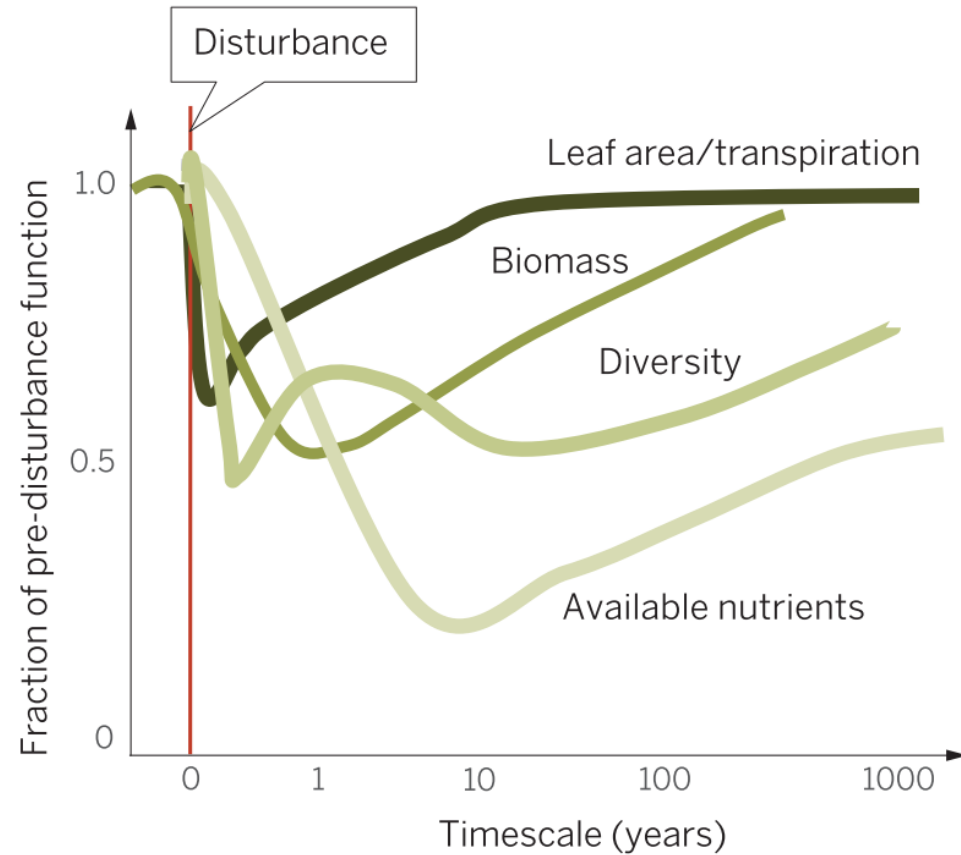
- **Mida i continuïtat forestal.** Com més gran sigui el rodal major probabilitat que es puguin donar alhora tots els processos i dinàmiques relacionada amb la maduresa a l'espai i en el temps.
- **Connectivitat.** A diferents escales, permet la lliure circulació d'espècies i l'intercanvi genètic.
- **Efecte vora.** Com menys perímetre en relació a l'àrea, menor influència de l'entorn.

Socios:

Cofinanciadores:

Perquè és important la biodiversitat associada i de què depèn?

Trumbore et al 2017, Science

Com s'avalua la biodiversitat dels hàbitats: el Living Planet Index.

El indicador Living Planet Index (**LPI**) avalua els hàbitats a través dels canvis en les poblacions d'animals (nombre d'individus) amb dades de seguiment a gran escala i a llarg termini. Es pren un valor de referència de 100 a l'inici i es comparen els anys següents amb aquest primer valor.

$$\text{LPI (\%)} = \frac{N_{t2} - N_{t1}}{N_{t2} + N_{t1}} \cdot 100$$

2002

Grup de pardals (*Passer domesticus*). Foto: Raül Aymí.

2018

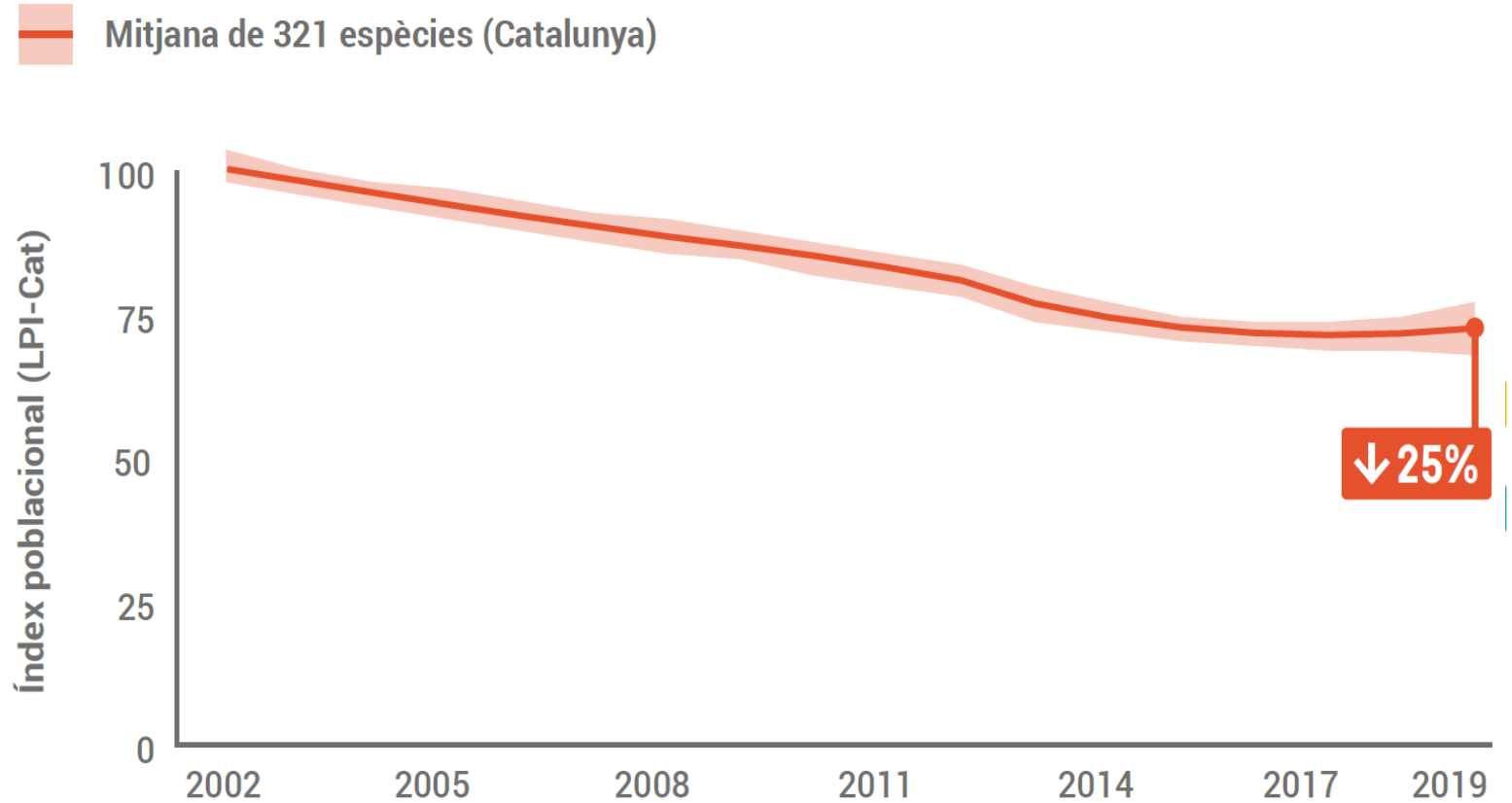

Fotomuntatge: Nora Soler, a partir de la foto anterior.

Informe Estat de la Natura 2020

Socios:

Com està canviant la biodiversitat dels hàbitats (espècies animals) a Catalunya?

Informe Estat de la Natura 2020

Socios:

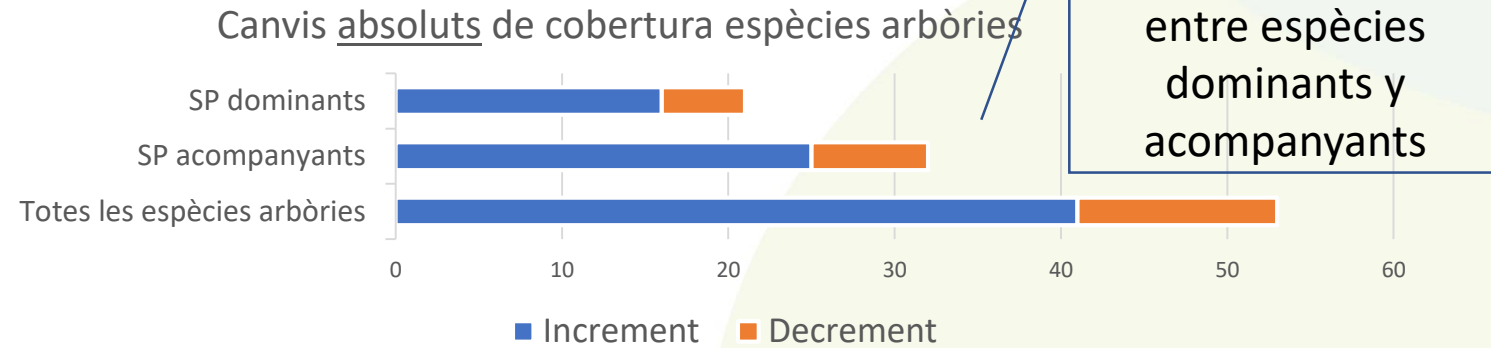

Cofinanciadores:

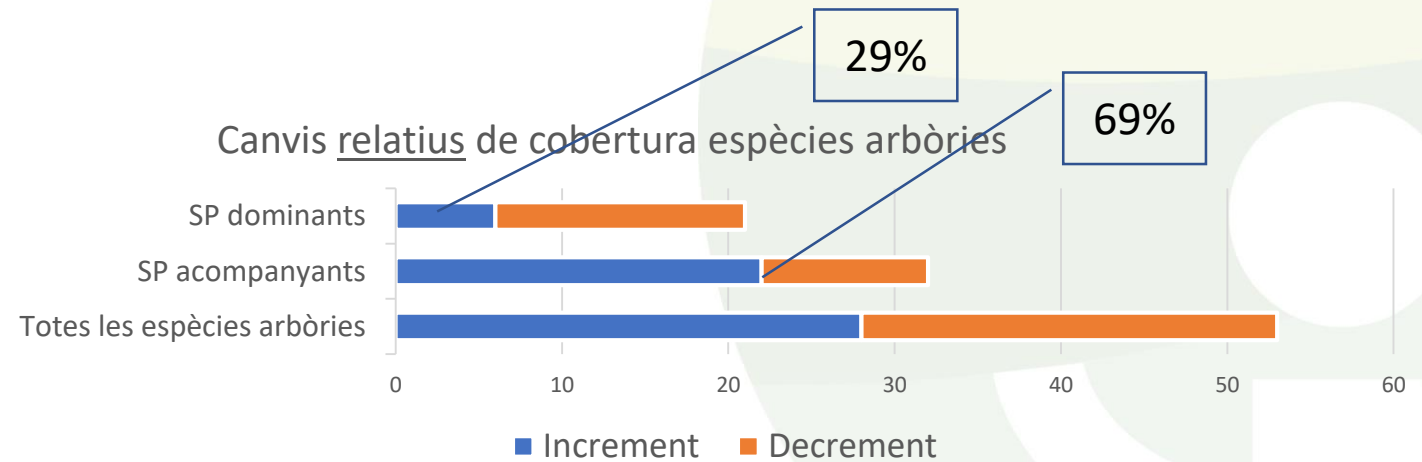

Com està canviant la biodiversitat dels hàbitats (espècies arbòries) a Catalunya?

No hi ha diferències entre espècies dominants y acompanyants

Socios:

Cofinanciadores:

Com s'avalua l'estat de conservació dels hàbitats?

- La Directiva Hàbitats insta a garantir el **manteniment o la restauració** dels hàbitats naturals i semi-naturals de l'annex I (**Hàbitats d'Interès Comunitari (HIC)**) en un **estat de conservació favorable**.
- **Cada 6 any** els Estats membres de la Unió Europea han d'informar a la Comissió Europea sobre l'estat de conservació dels **HICs (article 17** de la Directiva Hàbitats).
- Els informes s'han de fer per **hàbitat** i per **regions biogeogràfiques** establertes per la Unió Europea. A Catalunya n'hi ha dues l'alpina i la mediterrània.

Socios:

Cofinanciadores:

Com s'avalua l'estat de conservació dels hàbitats forestals a Catalunya

A partir de la informació dels **Inventaris Forestals Nacionals** seguint la metodologia proposada pel *Ministerio de la Transición Ecológica*.

- Riquesa d'espècies arbòries
- Àrea basal
- Nombre classes diamètriques
- Nombre estrats verticals
- Índex de regeneració

Cada hàbitat té uns límits específics.

L'estat de conservació és una mitjana ponderada dels indicadors amb un pes diferent per cadascun.

Socios:

Cofinanciadores:

Estat de conservació dels hàbitats d'interès comunitari de Catalunya i la Unió Europea (2013-2018)

■ Favorable
 ■ Desconegut
 ■ Desfavorable

Bosc i matollars

Catalunya (30)
Europa (855)

Agrícoles i prats

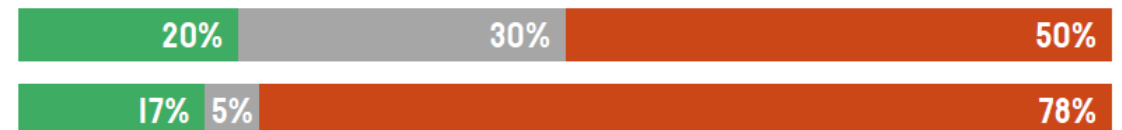
Catalunya (16)
Europa (686)

Aigües continentals

Catalunya (20)
Europa (726)

Marí i litoral

Catalunya (23)
Europa (657)

Quin es l'estat de conservació dels hàbitats forestals a Catalunya?

Informe Estat de la Natura 2020

Socios:

Cofinanciadores:

¿CÓMO ES UN BOSQUE MADURO?

Los bosques muy antiguos y en los que no hay explotación forestal presentan algunas características comunes

El dosel ocupa varios estratos verticales:
Llega poca luz al suelo, predominio de especies de sombra

El dosel forestal es variado en especies y clases de edad:
favorece una mayor diversidad de especies y mayor resiliencia

Pequeños claros creados por perturbaciones (derribos):
Aumentan la heterogeneidad y permiten la regeneración

Madera muerta de grandes dimensiones, en pie y en el suelo:
Hábitat de una gran cantidad de especies muy especializadas (*saproxílicas*)

Árboles viejos y muy gruesos: presentan multitud de microhábitats (oquedades, fisuras) para especies muy especializadas

Hayedo-abetal en Turieto Alto (Parque Nacional de Ordesa y Monte Perdido)

www.redbosques.org
información y contacto: redbosques@hongos.org

Socios:

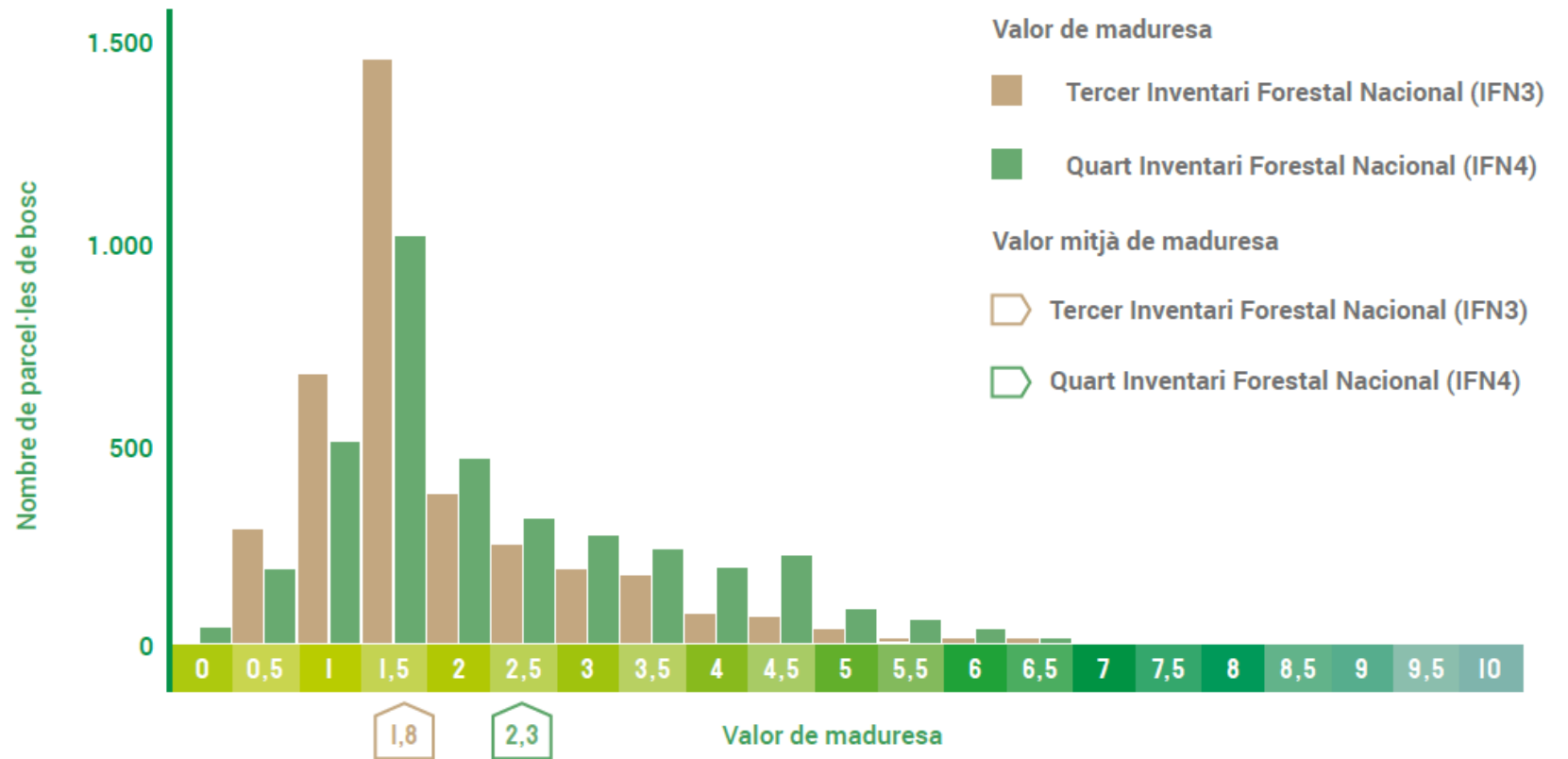
Cofinanciadors:

¿Quin és el grau de maduresa dels hàbitats forestals a Catalunya i com ha canviat en els darrers 15 anys?

Índex compost basat en 6 indicadors extrets de l'IFN3 i IFN4

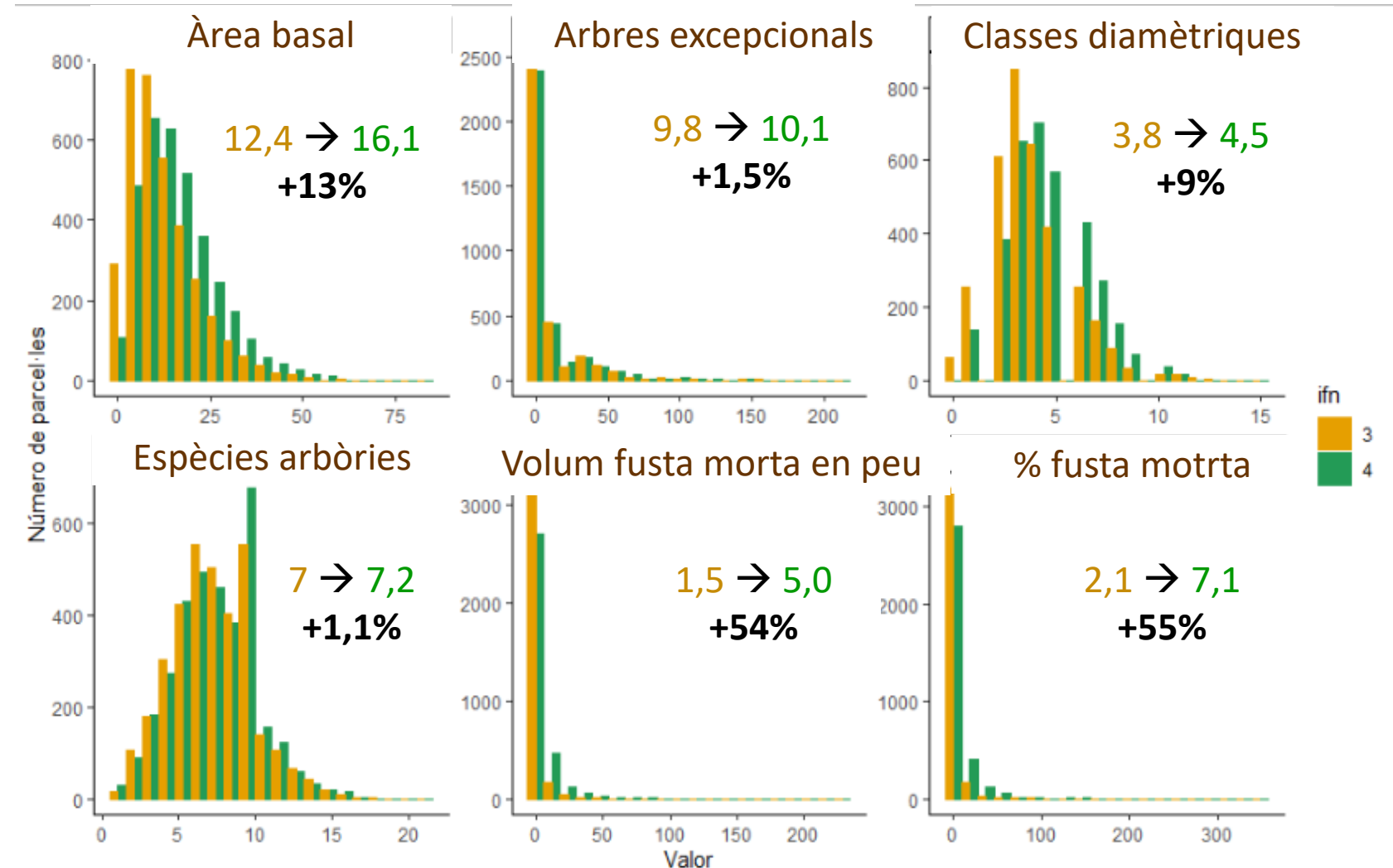
Maduresa dels boscos de Catalunya

Protocolo RedBosques

Socios:

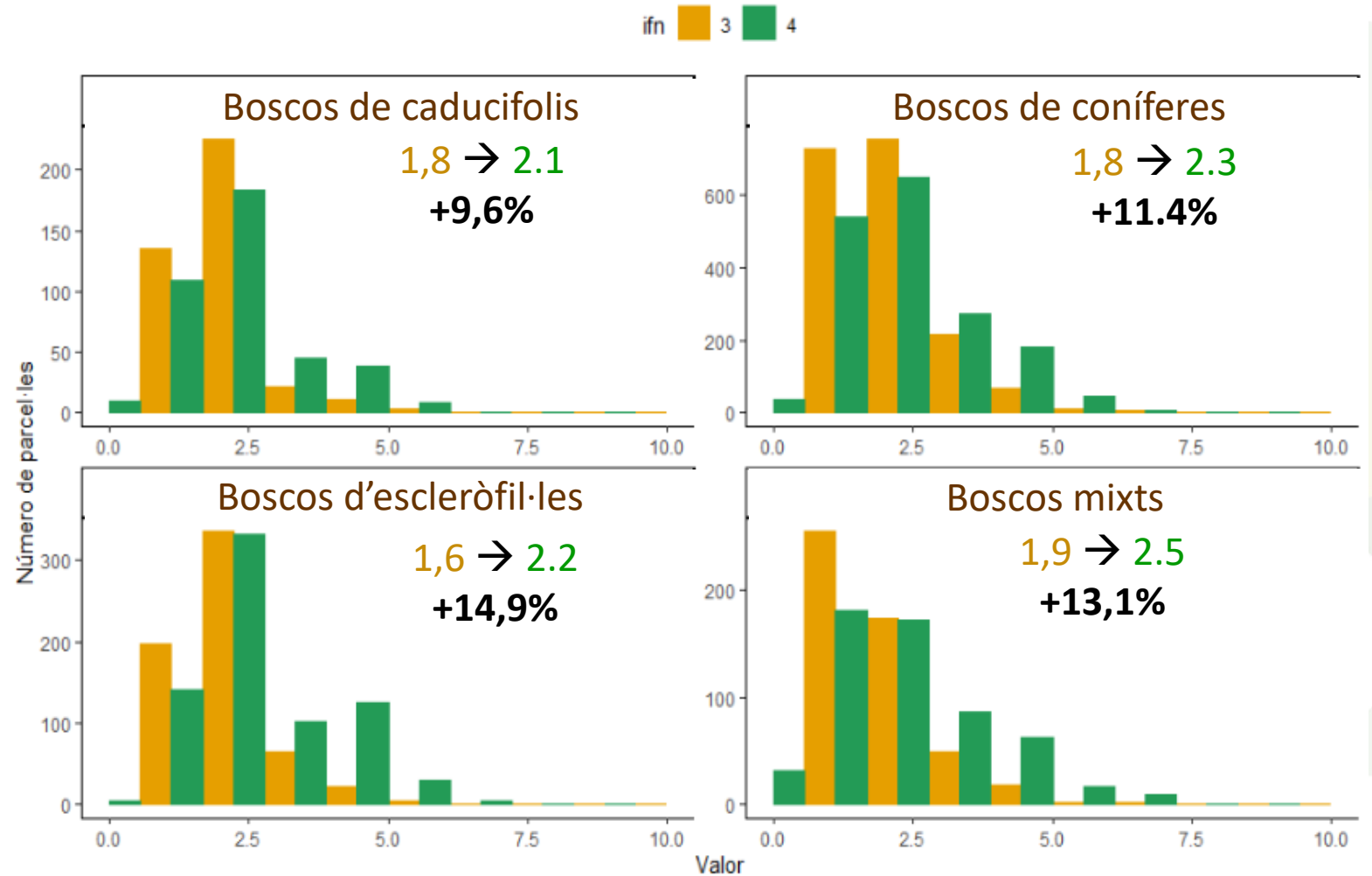
Indicadors desglossats del grau de maduresa

Protocolo RedBosques

Socios:

Grau de maduresa pels diferents tipus de bosc

Socios:

Cofinanciadors:

En resum

- La biodiversitat dels hàbitats a Catalunya ha **disminuït un 25%** en els darrers 17 anys.
- Als hàbitats forestals aquesta disminució **és més continguda, 12%**.
- El **20%** dels hàbitats forestals (30 entre boscos i matollars) es troben en un **estat favorable**, un **63%** en estat **desfavorable**.
- La **maduresa** dels boscos és **baixa 2,3 de 10**. Però ha **augmentat** en els darrers 15 anys **en 0,5 punts de 10**.
- Els indicadors que més han contribuït a l'augment de la maduresa són la **fusta morta (en peu)**.
- Els boscos que més han millorat la maduresa són els **boscos d'escleròfil·les** seguits dels boscos mixts.

Socios:

Cofinanciadores:

Moltes gràcies

CURS D'ESPECIALITZACIÓ LA INTEGRACIÓ DE LA CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT EN LA PLANIFICACIÓ I LA GESTIÓ FORESTAL

Socios:

Cofinanciadors:

